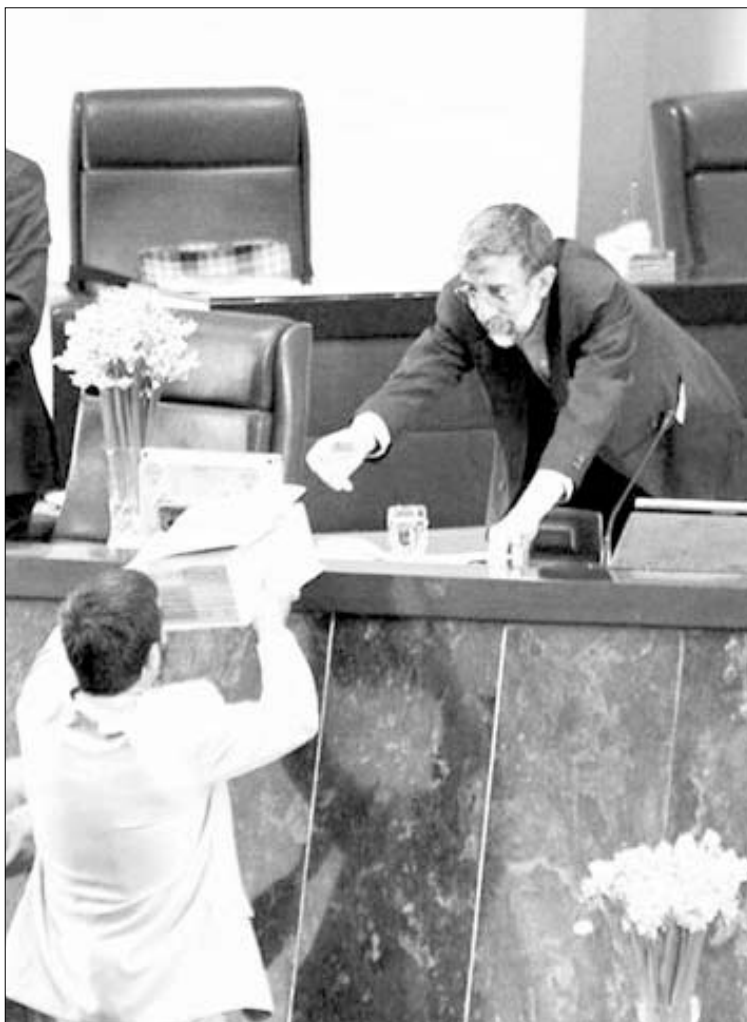

چالش‌های بودجه ۸۷

دکتر مسعود نیلی

درآمدهای نفتی و نه مالیات تشکیل می‌دهد نمایندگان مناطق مختلف با یکدیگر در هزینه کردن بیشتر درآمدهای نفتی در حوزه‌های انتخابیه در رقابت بوده‌اند. لذا توقع اینکه نمایندگان در تبلیغات انتخاباتی در حوزه‌های انتخابیه پیام آور انقباض در بودجه به منظور کنترل تورم باشند واقع بینانه به نظر نمی‌رسد. ویژگی دوم آن است که مجلس هفتم آخرین بودجه خود را تصویب می‌کند.

این مجلس کاملاً هماهنگ با دولت از متمم انبساطی استثنایی بودجه سال ۸۴ تا قانون بودجه سالهای ۸۵ و ۸۶ و نیز در سایر موارد، تقریباً هر آنچه را که دولت خواسته به تصویب رسانیده و علاوه بر آن با تصویب طرحهایی از قبیل تثبیت قیمت‌ها با این استدلال اشتباه که منجر به حل مشکل تورم خواهد شد از طریق تشدید عدم تعادل بودجه به رشد نقدینگی و شکل‌گیری تورم دامن زد. کارنامه مجلس با وارد شدن آخرین نمره مربوط به بودجه ۸۷ کامل خواهد شد.

در مجموع با توجه به رشد بسیار بالای حجم نقدینگی طی سالهای اخیر، کند شدن نرخ رشد تولید ناخالص داخلی و نیز کاهش حجم حقیقی واردات به دلیل افزایش قابل توجه هزینه واردات ناشی از مشکلات بین‌المللی، شرایط تورمی می‌تواند تکرار وضعیت سالهای ۱۳۷۳ و ۱۳۷۴ را در پی داشته باشد و تنها راه جلوگیری از این شرایط اعمال سخت‌گیری شدید در افزایش پایه پولی ناشی از فعالیت‌های بودجه‌ای است. لکن فضای انتخاباتی حاکم بر باقیمانده سال جاری و سال آینده به هیچ وجه با این سختگیری همساز نیست. زیرا هیچ یک از دو طرف تصمیم‌گیرنده در مورد بودجه (دولت و مجلس) انگیزه‌ای برای اعمال این محدودیت ندارند. شاید تنها راه مداخله مراجع سطوح بالاتر در کنترل رشد نقدینگی باشد.

منبع: سایت رستاک

مالی و کنترل رشد نقدینگی در سال آینده نیست. اما بازیگر دیگر این داستان مجلس است که اتفاقاً آن هم در بررسی و تصویب بودجه با دو ویژگی مهم انتخاباتی مواجه است. ویژگی اول آن است که بررسی و تصویب بودجه ۸۷ در مجلس در فضای انتخاباتی مجلس هشتم صورت می‌گیرد و به طور طبیعی نمی‌توان تأثیر این فضای ارقام بودجه سال آینده را نادیده گرفت. در مجالس ما همواره بعد محلی بر بعد ملی غلبه داشته و از آنجا که بخش اصلی منابع بودجه را

مالی و کنترل رشد نقدینگی در سال آینده نیست. اما بازیگر دیگر این داستان مجلس است که اتفاقاً آن هم در بررسی و تصویب بودجه با دو ویژگی مهم انتخاباتی مواجه است. ویژگی اول آن است که بررسی و تصویب بودجه ۸۷ در مجلس در فضای انتخاباتی مجلس هشتم صورت می‌گیرد و به طور طبیعی نمی‌توان تأثیر این فضای ارقام بودجه سال آینده را نادیده گرفت. در مجالس ما همواره بعد محلی بر بعد ملی غلبه داشته و از آنجا که بخش اصلی منابع بودجه را

مالی و کنترل رشد نقدینگی در سال آینده نیست. اما بازیگر دیگر این داستان مجلس است که اتفاقاً آن هم در بررسی و تصویب بودجه با دو ویژگی مهم انتخاباتی مواجه است. ویژگی اول آن است که بررسی و تصویب بودجه ۸۷ در مجلس در فضای انتخاباتی مجلس هشتم صورت می‌گیرد و به طور طبیعی نمی‌توان تأثیر این فضای ارقام بودجه سال آینده را نادیده گرفت. در مجالس ما همواره بعد محلی بر بعد ملی غلبه داشته و از آنجا که بخش اصلی منابع بودجه را

بشری برای او قائل شدند.

برخی از مواضع اومانیسم

برخی از مواضع اومانیسم خالص را می‌توان چنین خلاصه کرد: ۱- انکار خدا ۲- اصالت انسان ۳- آزادی مطلق ۴- ذهن و خرد انسان خاستگاه معرفت است نه تجلی گاه معرفت ۵- انسان میزان و معیار همه چیز است ۶- اصالت لذت و نفعی هرگونه ریاضت جسمانی (۳)

دین اسلام

دین اسلام، دین جامع و به تعبیر قرآن کریم: «ان الدین عندالله الاسلام» (۴) دین در نزد خداوند تعالی، اسلام است و اسلام تمام شئون و نیازهای

همان طوری که اشاره شد، طرفداران این تفکر، باهدف آزادی انسان از تمام قید و بندها و پرداختن به خودانسان و اصالت وی این نگرش را به وجود آوردند. هر چند از جهتی افراط‌گرایی ارباب کلیسای باعث شد، تا عده‌ای به عقیده خود به خرد و عقلانیت روی آوردند و انسان را از افکار و عقاید دینی و مسیحی برهاند. اما به نظر می‌رسد که در رسیدن به مقصد ناکام مانده‌اند. چرا که، انسان راتا اندازه‌ای بالا بردند، که در نتیجه‌ی انسان‌گرایی افراطی مقام او را فر فر و کاستند. یعنی انسان را مطلق انگاشتند، و ویژگی‌بندگی را از او سلب و مقام فوق

قانون بودجه، مهمترین قانون کوتاه مدت برای هر کشور محسوب می‌شود که در کشور ما به دلیل نقش پررنگ دولت در اقتصاد اهمیتی مضاعف پیدا می‌کند. سیر شکل‌گیری قانون نیز از تهیه لایحه توسط دولت در طی یک فرایند نسبتاً طولانی (به لحاظ تعداد دستگاه‌های مشارکت‌کننده در آن) آغاز و به تصویب در مجلس و تأیید شورای نگهبان ختم می‌شود. بودجه در طی سالهای ۱۳۸۴ به بعد مسأله سازترین متغیر اقتصادی کشور بوده است.

رشد‌های کم نظیر در تاریخ بودجه ریزی کشور طی سالهای ۸۴ و ۸۵ با تکیه بر منابع پایه پولی (Money Financing) که متعاقب آن رشد حجم نقدینگی از مرز هشدار و خطر عبور کرد از یکسو و انحلال سازمان متولی بودجه ریزی از سوی دیگر از مهمترین تحولات صورت گرفته در زمینه بودجه و اقتصادی سالهای اخیر بوده که اینک ما حاصل آن در شتاب جدید نرخ تورم ظاهر شده است.

بودجه علاوه بر اهمیت اقتصادی که برای هر کشور دارد، سیاسی ترین قانون اقتصادی نیز تلقی می‌شود. در کشورهای پیشرفته، احزاب منافع گروه‌های اجتماعی مشخصی را نمایندگی می‌کنند و در نتیجه رقابتهای سیاسی در انتخابات، اثر تعیین‌کنندگی خود را در بودجه‌های سالانه منعکس می‌سازد. مطالعات تجربی زیادی در مورد رفتار بودجه‌های سالانه در زمانهای قبل و بعد از انتخابات در کشورهای در حال توسعه و پیشرفته صورت گرفته که همگی مؤید این واقعیت اند که به ویژه در کشورهای در حال توسعه، دولتها از ابزار بودجه برای انتخاب مجدد بیشترین استفاده را می‌کنند. این واقعیت خود را هم در حجم و هم در ترکیب بودجه نمایان

اسلام و اومانیسم

دکتر احمد بهشتی

ارزش‌های خاص انسانی در برابر ارزش‌های مادی، اقتصادی، فنی و یا ارزش‌های دینی و فوق مادی پرداخته می‌شود. انسان‌گرایی، از دیدگاهی دیگر، اعتقاد به رستگاری انسان تنها از طریق کاربرد نیروی انسانی است. به طور قطع به همان اندازه که طرز تفکر راجع به انسان و سرنوشت او تنوع می‌یابد همان قدر نیز انسان‌گرایی، صوری گوناگون می‌یابد. نظیر انسان‌گرایی یونانیان، دوره رنسانس، خردگرا، مسیحی، مارکس‌گرا، طبیعت‌گرا، بی‌خدا، وجودگرا و نژادگرا. (۱)

پیشینه اومانیسم

خاستگاه اومانیسم، در جهان غرب می‌باشد. غربیان با انگیزه نجات بشریت از تعالیم دینی و اخلاقی کلیسا و فرار از قیمومیت آن به تفکر اومانیستی روی آوردند. «تاریخ شکل‌گیری اومانیسم به اواخر قرن سیزدهم در جنوب ایتالیا برمی‌گردد. این مکتب ابتدا به شکل جنبش ادبی پدیدار شد، و پس از مدتی صبغه‌های سیاسی و عقیدتی به خود گرفت و توانست پس از ایتالیا در کشورهای مختلفی همچون فرانسه، اسپانیا و انگلستان رخنه کند.» (۲)

با نگاهی به تاریخ جهان به این حقیقت پی خواهیم برد، که انسان برای وصول به رستگاری، رفاه و فرجام نیک با شتاب فراوان تلاش کرده، تا جایی که پیشرفت معرفت و دانش بشری، فلسفه‌ها، مکتب‌ها و ایسم‌های گوناگونی را در همین راستا پیش روی بشریت قرار داده است. در گستره پهناور گیتی به دانشمندان و نوابعی بر می‌خوریم که طلایی‌ترین لحظات عمرشان را در جهت یافتن ناب‌ترین و ممتازترین راهکارها برای دست‌یابی به اهداف مذکور مصرف داشته‌اند. گرچه به طور یقین می‌توان گفت که (جز انبیا الهی) همه آنان در ارائه کامل‌ترین طریق و راه سعادت، ناکام بوده‌اند. اومانیسم یکی از رویکردهایی است که مدعی نجات انسان است. لکن قبل از پرداختن به اصل بحث، نیم‌نگاهی به تعریف و پیشینه آن ضروری می‌باشد. واژه اومانیسم «Humanism» به معنای «انسان‌گرایی»، اصطلاحی بسیار متداول در علم انسانی لکن با معنای بسیار گوناگون و در مواردی متناقض است. انسان‌گرایی به طور کلی و بدون تصریح کافی، جریان فکری است، که در آن به تأکید بر

واقعی مربوط به انسان را ملاحظه و براساس آن، شرافت انسانی را رعایت کرده است. این دین برتر و تنها آیین ناب، انسان را خلیفه‌ی خدا در روی زمین می‌داند و می‌فرماید: «انی جاعل فی الارض خلیفه» (۵)، من در روی زمین جانشینی قرار خواهم داد و انسان را جانشین و در عین حال بنده‌ی خود می‌داند. بالاخره «انسان موجودی است برگزیده از طرف خداوند، خلیفه و جانشین او در زمین، نیمه ملکوتی و نیمه مادی، دارای فطرتی خدا آشنا، آزاد و مستقل، امانت‌دار خدا و مسوول خویشتن و جهان مسلط بر زمین و آسمان و ملهم به خیر و شر وجودش، از ضعف و ناتوانی آغاز می‌شود و به سوی قدرت و کمال سیر می‌کند و بالا می‌رود. اما جز در بارگاه الهی و جز با یاد او آرام نمی‌گیرد.» (۶) لذا اسلام برای انسان ارزش والایی قایل است و هیچ تضادی بین اصالت اسلام و اصالت انسان از دیدگاه اسلام وجود ندارد.

پی‌نوشت‌ها:

- (۱)- فرهنگ علوم اجتماعی، آلن بیرو، ترجمه دکتر باقر ساروخانی، ص ۱۶۴
- (۲)- نسبت دین و دنیا، آیت‌الله جوادی آملی، ص ۵۳
- (۳)- مجله تخصصی کلام اسلامی، صص ۲۱-۲۰
- (۴)- آل عمران، ۱۹۰
- (۵)- بقره، ۳۰۰
- (۶)- مقدمه‌ای بر جهان بینی اسلامی، استاد شهید مطهری، ص ۲۵۳